
Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2009:3

**Antagningsbedömningen
till präst- och diakonkandidater**

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2009:17 där det föreslås att Kyrkomötet ska uppdra till Kyrkostyrelsen att föreslå ändringar i kyrkoordningen så att antalet kandidater som antas vid varje antagningskonferens begränsas, ett nytt antagningsförfarande efter två år möjliggörs och vid antagningskonferenserna kan bara ett ja eller nej ges. Utskottet anser att det är viktigt med en långtgående samsyn i antagningsfrågor men att denna bör uppstå genom samråd i bl.a. Biskopsmötet snarare än genom kyrkoordningsändringar. Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Motionens förslag.....	3
Motion 2009:17 av Ylva Wahlström.....	3
Bakgrund.....	3
Utskottets överväganden.....	4

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:17.

Motionens förslag

Motion 2009:17 av Ylva Wahlström

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen så att

1. antalet kandidater som antas vid varje antagningskonferens begränsas.
2. ett nytt antagningsförfarande efter två år möjliggörs.
3. vid dessa konferenser bara ett ja eller nej kan ges.

Bakgrund

Kyrkoordningen saknar direkta bestämmelser om hur lämplighetsprövning och antagning av präst- och diakonkandidater ska gå till. Det finns dock vissa grundläggande bestämmelser om hur man får uppdragen som präst och diakon. Dessa bestämmelser är i huvudsak likalydande för de båda uppdragen. I 31 kap. 5 § och i 32 kap. 5 § sägs att en biskop bara får viga den till präst respektive diakon som av domkapitlet har godkänts i präst- respektive diakonexamen. Som villkor för att prövas i examen anges i 31 kap. 6 § respektive i 32 kap. 6 § bl.a. att kandidaterna ska ha genomgått den utbildning och praktiska tjänstgöring som har fastställts av Kyrkostyrelsen. För diakonkandidater innebär detta att de, i enlighet med SvKB 2009:1, ska med godkänt resultat genomgått utbildning och praktik enligt den centrala plan för utbildning och praktisk tjänstgöring för Svenska kyrkans karitativa profilutbildning som fastställts av Kyrkostyrelsen den 23 april 2009. Om det finns särskilda skäl får dock domkapitlet, enligt samma bestämmelse, pröva någon i diakonexamen som inte har genomgått den angivna utbildningen om han eller hon har motsvarande kunskaper och erfarenheter. Vidare anges i 31 kap. 7 § respektive 32 kap. 7 § beträffande de båda examina att där ska prövas kandidaternas kunskaper och lämplighet. Det är alltså fastställt i kyrkoordningen att det ska ske en lämplighetsprövning. Hur den ska göras är inte reglerat. Det är en fråga för varje domkapitel att ta ställning till hur den ska utformas. Det finns dock samverkan och erfarenhetsutbyte mellan stiftens, och Biskopsmötet är också ett forum av betydelse i detta sammanhang.

Bestämmelserna om att lämplighetsprövning är en del av diakonexamen innebär inte att den äger rum vid ett enstaka tillfälle just innan examenstillfället. Antagningsförfarandet är en process där lämplighetsprövningen ingår. Den egentliga prövningen sker innan antagningen till utbildningen vid ett pastoralinstitut eller en diakoniinstitution. Intyg om detta från biskop och domkapitel är ett villkor för att antas till utbildningen. Utbildningen till kyrklig tjänst har varit föremål för ett relativt omfattande utredningsarbete. Under hösten 2007 presenterades Svenska kyrkans utredning 2007:2, *En förändrad utbildning för Svenska kyrkan*. I utredningen framställs förslag om att lämplighetsprövning och antagning även framledes ska vara stiftens ansvar. Utredningen har dock ännu inte resulterat i några förslag för kyrkomötet att ta ställning till.

Frågan om antagning av präst- och diakonkandidater har varit föremål för behandling av kyrkomötet tidigare. Kyrkomötet beslutade 2007 att avslå tre motioner med förslag till utredningar om frågor om kyrkans vinningstjänst. Tillsyns- och uppdragsutskottet skrev i betänkandet TU 2007:3 följande.

I en episkopal kyrka av Svenska kyrkans karaktär måste enligt vår mening ansvaret för prövning och antagning av präst- och diakon-

kandidater ligga hos stiftet och dess biskop. När vi slår fast detta måste vi samtidigt konstatera att den som vigs till präst eller diakon därmed är behörig att utöva sitt uppdrag i Svenska kyrkan som helhet. Detta måste få konsekvenser för hanteringen av hur lämplighetsprövning och antagning går till. Det är nödvändigt att stiftet, på det sätt som också sker, utbyter erfarenheter och har en samsyn i grundläggande frågor om hur lämplighetsprövningen och antagningen skall gå till och beträffande kriterier som därvid används. Det innebär inte att man behöver sträva efter en fullständig överensstämmelse på alla punkter i fråga om hur uppdraget att pröva och anta kandidaterna hanteras. Det är tvärtom naturligt att det finns skillnader med hänsyn bl.a. till stiftens varierande storlek och därmed varierande antal kandidater. Av stor betydelse är däremot att det inte av dem som prövas uppfattas vara sådana skillnader mellan stiftet att man inte anser sig behandlade på ett rättvist och likartat sätt.

Utskottets överväganden

<p>Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:17.</p>

Vi delar motionärens åsikt att det är av stor vikt att det råder tydlighet i antagningsprocessen. Diakon- och prästkandidater måste känna trygghet i att antagningen sker på ett professionellt och likvärdigt sätt. Det är dock vår uppfattning att antagningsförfarandet inte bör ytterligare regleras i kyrkoordningen utan att man genom samråd mellan stiftet, framförallt i Biskopsmötet, bör finna en samsyn. Dessa samråd pågår kontinuerligt. Genom detta garanteras möjligheten att anpassa antagningarna till alla stifts specifika behov som inte är statiska utan förändras över tid. Vad vi har erfarit finns det idag i Biskopsmötet en gemensam, grundläggande och beprövad praxis som ska gälla vid antagning i samtliga stift. Med detta i beaktande anser vi att motionärens intentioner kommer att tillgodoses utan ändringar i kyrkoordningen. Motionen bör därmed avslås.

Vi vill dock framhålla behovet av att det långdragna utredningsarbetet om de kyrkliga utbildningarna snarast avslutas och att konkreta förslag i dessa ytterligt viktiga frågor läggs fram.

Uppsala den 24 september 2009

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Erna Arhag, ordförande

Anna Hjärtberg Wernqvist, sekreterare

Beslutande: Erna Arhag, ordförande, Margareta Carlenius, Göte Karlsson, Kerstin Björk, Sigvard Raask, Birgitta Halvarsson, Christina Schnackenburg, Gunnel Wingård Mellqvist, Inger Lif, Lennart Kjellin, Sven-E. Kragh, Hans-Olof Andrén, Carina Etander Rimborg, Jan Erik Ågren och Åke Blomqvist.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Sofija Pedersen Videke, Monica Köpsén, Sture Köhler, Jan-Olof Grönlund, Anna-Karin Westerlund, Staffan Holmgren, Torbjörn Bolander, Febe Björklund, Karin Långström Vinge, Britta Broman, Bertil Murray och Inger Harlevi.

Biskoparna Hans-Erik Nordin och Antje Jackelén har deltagit i utskottets överläggningar.